

צינדר ראובן-חיים

בן אריה וגוסטה. נולד ב-20.8.1923
בבית-אלפא. היה הילד הראשון בקיבוץ.
בן יחיד להוריו. בהיותו בן שנתיים חלה
האב והמשפחה חזרה לפולין, ארץ מוצאם.
ב-1939 סיים ראובן את הגימנסיה
העברית "תרבות" בפּינסק וב-1941 —
בית-ספר תיכון בלבוב. הצטיין בלימודיו
וביחוד במתימטיקה. כשנכנסו הנאצים
ללבוב ברח עם אביו לרוסיה ונדד בה
הרבה, אך תשוקתו ללימודים לא הרפתה

ממנו. תעודותיו אבדו ובסטלינגרד נבחן בחינת-בגרות שניה,
ובטשקנט — בחינת-בגרות שלישית. התרוצץ לחפש עבודה כדי
לעזור לאביו החולה, אולם האב מת ברעב. ישב בבתי-סוהר. כשהוקם
צבא-השחרור הפולני של ואנדה וסילבסקה התגייס ושירת בו שנתיים,
עד נפילת ברלין. אז נכנס לאוניברסיטה של אונרר"א במינכן ושוב
נבחן בחינת-בגרות. היה ספוג אהבה לארץ שהביאה עוד מבית הוריו
ואשר התגברה עם מות האב. חיפש דרכים לעליה, התקשר עם בית-
אלפא, וב-19.8.1946 בא לארץ. זמן-מה ישב בבית-אלפא, אולם רצונו
ללמוד באוניברסיטה גבר בו. בראשית שנת תש"ז נכנס לאוניברסיטה
העברית בירושלים ולמד מתימטיקה בפקולטה למדעי-הטבע. השתתף
בשיעורי השנה הראשונה ומיד עמד בראש המחזור ועורר את תשומת
לב כל מוריו. הצטרף ל"הגנה" וסיים בהצלחה קורס מ"כ חי"ש.

למחרת הכרזת או"ם התגייס וליזה אוטובוס להרצה צופים ושכונות הספר. הצטיין בקליעה מאקדח ועל חשבוננו יש לזקוף פעולות רבות נגד האויב. עד מהרה נודע תארו לשוטרים הבריטים והערבים והיה הכרח להעבירו למקומות אחרים. למקום שהוא היה בו לא העיז ערבי להתקרב. ביום צלף ובלילות יצא לסיורים בכפרים ערבים עם 1—3 מאנשיו. עם סיום הסיור היה מטיל רימון בבית ששימש קן פורעים. היה מתרוצץ רטוב עד עצמותיו וסירב לקבל מעיל. "אני רגיל למלחמת חורף ברוסיה", אמר לפקודיו, "ואתם עלולים להצטנן". כשראה שאחד מאנשיו, אב לילדים רכים, יצא במקומו לפעולות לילה וסיורים, מנעהו מכך באמרו: "לי אין קרוב וגואל, איש לא יבכה אם אפול ואיש לא יזכרני". התגעגע לפינה שקטה לאחר נדודיו. בהבריו מפצע קשה חזר לעמדות. נפל מכדור צלף בשעת הדיפת התקפה על מקור חיים בירושלים ביום ט' באדר ב' תש"ח (20.3.1948). נקבר בסנהדריה בירושלים. בכ"א במרחשון תשי"ב (20.11.1951) הועבר לבית אלפא. אחרי נפלו הועלה לדרגת סגן לפי פקודת המטכ"ל. מתוך דברי הפרופ' פרנקל על ראובן: "צעיר לא רגיל באפיו, בכשרונותיו וקורותיו. עלה ארצה אחרי גלגולי הרפתקאות אגדיות כמעט בפולין, רוסיה, אוסטריה, גרמניה. בארבע ארצות נבחן בחינות גמר בשפות שונות ותמיד אבדו תעודותיו. הקיבוץ המציא לו פספורט ארצישראלי וכך נתגשם חלום חייו. על מידת הצלחתו תעיד העובדה, שאחרי שנת לימודים אחת בלבד יכולתי להציעו לפרס ביאליק כמועמד הראשון במעלה בחוג, מתימטיקה, ועתה צריך היה לזכות באות הצטיינות זה. גם במדע ובהליכותיו הפרטיות היה בעל טמפרמנט תוסס... עם פרוץ הקרב התנדב לשירות בשורה הראשונה וחיש מהר הוטלו עליו תפקידים חשובים ומסוכנים. היה לי אמנם הרושם שחש לסיכון לא מחוסר הערכה לחיים אלא מתוך בוז לסכנה. תכונה זו בודאי חיבבה אותו עוד יותר על חבריו וחברותיו, אך כנראה היתה בעוכריו... זכרו של בחר מעולה זה לא יסוף מחבריו ומוריו".